Delft University of Technology

MoNUment
Natuursteencollecties deel 12

Quist, Wido

Publication date
2018
Document Version
Final published version
Published in
Natuursteen

Citation (APA)
Quist, W. (2018). MoNUment: Natuursteencollecties deel 12. *Natuursteen*, (3), 22-23.

Important note
To cite this publication, please use the final published version (if applicable).
Please check the document version above.

Copyright
Other than for strictly personal use, it is not permitted to download, forward or distribute the text or part of it, without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license such as Creative Commons.

Takedown policy
Please contact us and provide details if you believe this document breaches copyrights.
We will remove access to the work immediately and investigate your claim.

This work is downloaded from Delft University of Technology.
For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to a maximum of 10.

1

MONUMENT

Natuursteencollecties deel 12

Voor de twaalfde editie van de serie over natuursteencollecties werd Wido Quist getipt om het moNUment voor vrede, veiligheid en samenleving, in 2010 gemaakt door kunstenaar Jerome Symons in Bergen op Zoom, eens nader te bekijken. Hierbij een verslag.

Tekst: Wido Quist

Natuursteen vinden we sinds jaar en dag terug in de openbare ruimte. Eerst voornamelijk steen uit de directe omgeving voor het verharden van wegen, het stabiliseren van taluds en voor diverse markeringen. Gedenktekens werden reeds in de oudheid gemaakt van natuursteen en ook tegenwoordig vinden we vele duurzame diepte- en ganggesteenten terug aan gedenktekens en monumenten. Door het internationale aspect van de hedendaagse natuursteenhandel herbergen vele steden een grote 'collectie' natuursteen in de openbare ruimte. Een grote, openbare en monumentale natuursteencollectie bevindt zich aan het Thaliaplein te Bergen op Zoom. Hier is in 2010 het moNUment voor vrede, veiligheid en samenleving gemaakt door kunstenaar Jerome Symons, in opdracht van de gemeente Bergen op Zoom. De basis van het monu-

ment is gevlamd lichtgrijs graniet uit China met daarin ingelegd 48 verschillende ronde schijven natuursteen met een diameter van 30 cm.

Land van herkomst | De 48 verschillende natuursteensoorten representeren de landen van herkomst van de inwoners van Bergen op Zoom (in 2009). Het aantal van zestien mensen was voor Zaïre/Congo juist genoeg om bij de top-48 te behoren, terwijl Nederland met ruim 50.000 mensen de lijst aanvoerde. Het monument bestaat uit twee schakels waarin de verbondenheid van mensen van verschillende herkomst te lezen is. De schakels vormen het woord 'NU'; het moment nu. De natuurstenen schijven zijn als veelkleurige kralen aan een ketting. De schakels zijn 2,7 m hoog en 1,5 m breed en hebben een dikte van 60 cm. In het grijze graniet zijn 48 gaten gemaakt van 7 cm diep. De schijven natuursteen zijn met hardsteen opgedikt en daarna in de gaten gelijmd.

Steensoorten | Bij het monument staat een tekstbordje met daarop een overzicht welke steen uit welk land afkomstig is. De namen van de stenen zijn hierbij niet opgenomen, maar via de kunstenaar kreeg ik het overzicht. Van een groot deel van de steensoorten is de (handels)naam bekend en van een kleiner deel is slechts de gesteentesoort aangegeven in de lijst. Deze laatste zijn waarschijnlijk de lastiger te verkrijgen soorten die niet dagelijks in de West-Europese handel beschikbaar zijn. Ook staan er een paar namen in de lijst die de vraag oproepen of de benaming helemaal correct is. Zo staat het donkere, bijna zwarte stuk steen dat de voormalige Sovjet-Unie representeert in de lijst onder de naam ietwat vreemde naam 'red Minsk'. De oplettende toeschouwer met enige natuursteenkennis zal, gegeven het geringe aanbod aan Nederlandse natuursteen, meteen op zoek gaan naar de steen die Nederland representeert. Geen mergel, geen Kunrader kalksteen en ook geen kolenkalksteen, maar een doorgezaagde zwerfsteen! Gezien het 'land van herkomst' een vreemde vertegenwoordiger van Nederland, maar gezien het onderwerp van vrede en samenleving van het monument een steen met een passende dubbele betekenis. Vanwege de groene kleur is het stuk Connemara marmer zeer representatief voor Ierland en ook het stuk steen uit Vals kan als representatief worden gezien voor Zwitserland, nadat Peter Zumthor er zijn wereldberoemde thermenbad mee maakte.

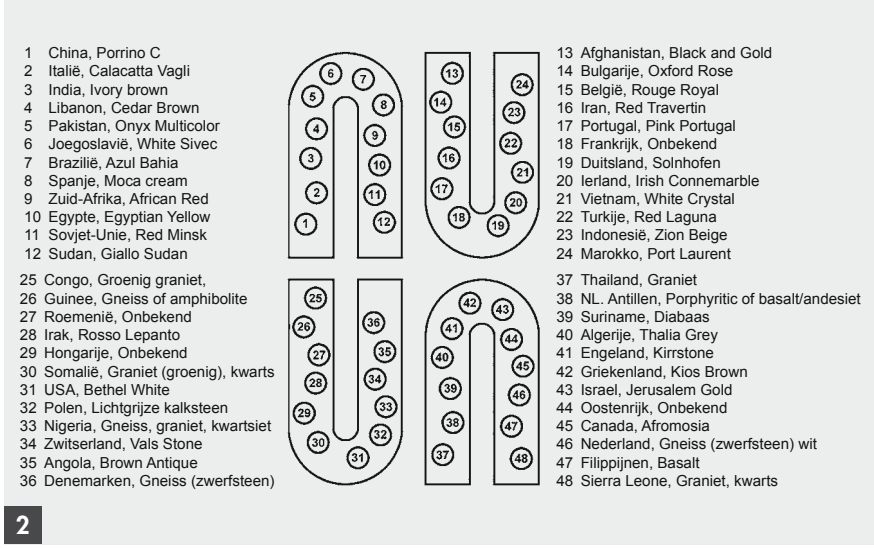

2

3

1 Overzicht van het moNUment voor de vrede, veiligheid en samenleving aan het Thailiaplein te Bergen op Zoom. (Foto: Piet Quist)

2 Gebruikte steensoorten aan het monument volgens opgave door de kunstenaar. (Foto: Jerome Symons/ Wido Quist)

3 Detail van de stenen uit Roemenië (27), Irak (28, Rosso Lepanto), Hongarije (29), Nigeria (33), Zwitserland (34, Vals stone), Angola (35, Brown antique). (Foto: Piet Quist)

Het stuk Rouge Royal dat België vertegenwoordigd is natuurlijk karakteristiek, maar alles behalve verrassend. Het stuk Bethel White wordt hier gekoppeld aan de Verenigde Staten, al laat de natuursteenhandel een steen met deze naam ook vaak uit Canada komen.

Verwering | Het monument bevat twee stukken steen die sterk op het klassieke Italiaanse goud geaderde Portor lijken: Port Laurent uit Marokko en het uit Afghanistan afkomstige Black and Gold. Helaas hebben beide stenen veel van hun uitstraling verloren doordat het onder invloed van weer en wind dof is geworden. Een euvel waar ook de andere niet-metamorfe marmers (kalkstenen) en met name het stuk Rouge Royal last van hebben. De gepolijste oppervlakken van de granieten, gneissen en andesieten vertonen geen sporen van verwering en laten hun tekening ook na acht jaar in de buitenlucht nog prima zien.

Met dank aan kunstenaar Jerome Symons voor de aangeleverde informatie over het monument.